

Дунё имтиҳондан иборат

15:02 / 03.11.2018 5664

Қуръон бу дунё ҳаётини кишиларнинг «имтиҳон жойи» деб таърифлайди. Бу дунё ҳаёти охират саодатига эришиш учун воситадир. Ҳаётнинг барча соҳаси, оилавий шароит, бозор, ишхона, чойхона ёки парламент ва ҳоказо – барчаси кишиларнинг имтиҳон жойларидир. Анкабут сурасида шундай дейилган:

لَا وَهُمْ مِنْ كَايَقُولُوا أَنْ يُتَرَكُوا أَنَّ النَّاسَ أَحَسِبَ الَّمَّ

الَّذِينَ كَانُوا إِلَهَهُ فَلَيَعْلَمَ مَنْ قَبْلَهُمْ مِنَ الَّذِينَ فَتَنَّا وَلَقَدْ يُفْتَنُونَ

الَّذِينَ كَذَّبُوا وَلَيَعْلَمَ مَنْ صَدَقُوا

«Одамлар «Иймон келтирдик», дейишлари ила синалмай, тарк этилишларини ўйладиларми? Ва, батахқық, Биз улардан олдингиларни ҳам синовдан ўтказганимиз. Бас, Аллоҳ, албатта, содик бўлганларни ҳам билажак, ёлғончиларни ҳам билажак» (2-3-оятлар).

Оятнинг маъноси шуки, кўпчилик кишилар «Иймон келтирдик», деб айтсак, шунинг ўзи кифоя қиласи, биз ҳақиқат йўлида юрган бўламиз, деб ўйлайдилар. Улар бу йўлда имтиҳон, синовга дучор бўлишларини унутиб қўядилар. Аллоҳ таоло аввалги умматларини турли синовлардан ўтказган. Шундан сўнггина ростгўйлар ёлғончилардан ажралиб чиқсан. Исломда нажотга эришиш фақат «шу динга мансубман» дейиш билан бўлмайди, балки кенгчилик ва қийинчилик соатларида Ислом таълимотларига бир хил амал қилган кишигина ҳақиқий мусулмон бўлади. Дунёдаги яхшилик ҳам, ёмонлик ҳам аслида имтиҳон учундир.

Аллоҳ таоло Мұхаммад сурасида шундай марҳамат қиласи:

وَنَبْلُوا وَالصَّابِرِينَ مِنْكُمُ الْمُجَاهِدِينَ نَعْلَمُ حَتَّىٰ وَنَبْلُونَكُمْ

٢١ أَخْبَارَكُمْ

«Ва таъкидки, сизларни синармиз, токи, сизлардан мухоҳидларни, сабрлиларни билсак ва хабарларингизни имтиҳон этсак» (31-оят).

Анбиё сурасида:

٢٥ تُرْجَعُونَ وَإِلَيْنَا فِتْنَةً وَالْخَيْرُ بِالشَّرِّ وَنَبْلُوكُمْ

«Сизларни ёмонлик ва яхшилик ила имтиҳон учун синаймиз ҳамда Бизгагина қайтарилурсиз», дейилган (35-оят).

Мулк сурасида эса:

خَلْقَ الَّذِي ١ قَدِيرُ شَيْءٍ كُلِّ عَلَى وَهُوَ الْمُلْكُ بِيَدِهِ الَّذِي تَبَرَّكَ

عَمَلًا أَحَسَنَ أَيْكُفُ لِيَبْلُوْكُمْ وَالْحَيَاةُ الْمَوْتَ ٢

«Подшоҳлик Ўз қўлида бўлган Зот баракотли, улуғ бўлди. У ҳар бир нарсага ўта қодирдир. У ўлим ва ҳаётни сизларнинг қайсиларингиз амалда яхшироқ эканингизни синаш учун яратди», деган оят бор (1-2-оятлар).

Ҳаётга шундай назар билан қараш кишиларда юксак ахлоқий фазилатларни келтириб чиқаради. Шунингдек, инсонлар руҳини ёмонликлар устидан ғолиб келишга тайёрлайди.

“Иймон” китобидан